

Standardy ošetrovatelské péče - anesteziologické			
č. 04	PŘÍPRAVA A ASISTENCE U EPIDURÁLNÍ A SUBARACHNOIDÁLNÍ ANESTEZIE		
Autor: Martina Reitzová		Platnost od: 22. 9. 2005	Schválila: Rada kvality
Určeno pro: Všeobecné sestry			
Poslední revize: č. 4 6/2014		Důvod revize: Periodická kontrola	
Poslední revize: č. 5 4/2017		Důvod revize: Periodická kontrola	Kontrolu provedl: Martina Reitzová
Poslední revize: č. 6 6/2019		Důvod revize: Periodická kontrola	Přezkoumal: MUDr. Aleš Mucha
Poslední revize: č. 7 10/2021		Důvod revize: Periodická kontrola	Přezkoumal: MUDr. Aleš Mucha
Poslední revize: č. 8		Důvod revize:	Kontrolu provedl: V. Cuperová
			Přezkoumal: I. Popková
Termín další revize: 10/2023			
Identifikace výtisku: Výtisk jediný – originál (výtisk z elektronické podoby má pouze informativní charakter)			

Definice:

Epidurální anestezie je dočasné znecitlivění dolní poloviny těla. Jde o přerušení vedení nervových vzruchů vyvolané injekcí lokálního anestetika do epidurálního prostoru páteřního kanálu. Může být provedeno v kterémkoli úseku, nejčastěji to bývá bederní oblast. Subarachnoidální anestezie je dočasné znecitlivění, přerušení vedení v nervech míšních kořenů injekcí lokálního anestetika do subarachnoidálního prostoru v bederní oblasti. Nástup účinku je velmi časný, už za několik minut. Plný účinek cca 20 minut. Obě metody umožní bezbolestné provedení operačních výkonů v oblasti podbřišků, pánve, hráže a dolních končetin.

Pomůcky:

- k měření vitálních funkcí
- k zajištění periferního žilního katétru
- pomůcky k zajištění centrálního žilního katétru /dle indikace lékaře/
- sterilní pomůcky k aplikaci epidurální nebo subarachnoidální anestézie
 - na sterilně zarouškový stolek:
 - jednorázový set k regionální anestézii
 - sterilní rukavice
 - epidurální set, nebo epidurální jehla, epidurální katétr, bakteriální filtr /dle indikace lékaře/
 - spinální jehla /u subarachnoidální anestézie/
 - sterilní fixační krytí
 - mimo sterilní stolek:
 - emitní miska, náplast na fixaci katétru

- lokální anestetika /dle typu anestézie/
- náhradní epidurální, nebo spinální jehly
- k zavedení PMK /dle typu anestézie a výkonu/
- k aplikaci léčiv, transfuzních přípravků / přetlakové manžety, inj. dávkovače/
- k ohřevu pacienta / tepelný generátor, termopokryvka/
- anesteziologický přístroj

V pohotovosti jsou všechny zdravotnické prostředky a léčiva určené ke kardiopulmonální resuscitaci (KPR) včetně defibrilátoru.

Proces:

Před zahájením anestézie probíhá:

- cílené vyšetření anesteziologem
- zahájení Perioperačního bezpečnostního procesu
- kontrola Informovaných souhlasů
- kontrola Verifikačního protokolu

Zahájení a asistence u epidurální a subarachnoidální anestézie:

- **změř a zapiš** vitální funkce
- **zajisti** periferní žílu, sterilně fixuj kanylu a napoj ordinovanou infúzi
- **příprav** sterilní stolek a ostatní pomůcky
- **uprav** polohu pacienta:
 - v sedě - DKK přes okraj postele, záda jako kočičí hřbet, hlava k hrudníku, HKK volně položit na stehna
 - vleže na boku - kolena a bradu tlačit k hrudníku
- **asistuj** lékaři po celou dobu výkonu
- **asistuj** lékaři při aplikaci epidurální nebo subarachnoidální anestézie
- **sleduj** celkový stav pacienta
- **kryj** místo vpichu náplastí popřípadě fixuj i katétr pro pokračující analgezií
- **ulož** pacienta do polohy vleže na záda, hlava je podložena podložkou
- **sleduj** nástup anestezie, vitální funkce a vše zaznamenávej do dokumentace
změny stavu hlas ihned lékaři
- **asistuj** lékaři při zavedení CŽK /pokud je indikován/
- **zaved'** permanentní močový katétr /dle typu anestézie a operačního výkonu/
- **uprav** a sleduj polohu pacienta tak, aby nedošlo k poškození kůže
- **sleduj** celkový stav, jakékoliv změny ihned nahlas lékaři
- **asistuj** lékaři po celou dobu anestézie
- **aplikuj** ordinovaná léčiva, transfuzní přípravky vše zaznamenávej řádně do dokumentace
- **zajisti** dostatečný ohřev klienta (termopřikrývka, přístroj k ohřevu pacienta)
- **podávej** ohřáté infuzní roztoky i transfuzní přípravky

Po celou dobu anestezie dbej na:

- **prevenci:**
 - dekubitů
 - popálení, podchlazení
 - nozokomiálních nákaz
- správnou evidenci návykových látek
- řádně vedenou dokumentaci dle platných standardů, včetně evidence zdravotnických prostředků třídy II. b a III. použité při anestézii

Možné komplikace:

- pokles TK, bradykardie
- respirační selhání
- bledost, zívání
- nevolnost, zvracení
- alergická, toxická reakce /např. anestetikum, léčiva, transf. přípravky /
- křeče
- selhání epidurální anestézie

Úklid:

- **proved'** likvidaci jednorázového materiálu
- **dezinfikuj** všechny použité přístroje včetně zdravotnických prostředků
- **ulož** je na určené místo
- **doplň** všechna použitá léčiva a zdravotnické prostředky potřebné k následující anestézii